

8. ULUSLARARASI FARKLI ŞİDDET BOYUTLARI VE TOPLUMSAL ALGI KONGRESİ

8th INTERNATIONAL CONGRESS ON
VIOLENCE AND GENDER

04 Kasım
2023, İstanbul

04 November
2023, İstanbul

www.toplumsalsiddetalgikongresi.org

Kongre Başkanı: Prof. Dr. Ümran SEVİL

Kongre Eş Başkanı: Prof. Dr. Gülsen DEMİR

Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Ayça GÜRKAN

Güven Plus Grup A.Ş. Yayınları: 35/2023 **Kitap Ölçü ve Yayın Tarihi:** 21 x 29,7 cm • 25 Kasım 2023

Yayıncı Sertifika No: 52866 **E-ISBN:** 978-625-6471-11-5

Bu kongre kitabının her türlü yayın hakkı GÜVEN PLUS GRUP DANIŞMANLIK A.Ş. YAYINLARI'na aittir. Yayınevinin yazılı izni olmadan, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayını, çoğaltımı ve dağıtımını yapılamaz. **Kitapta yer alan her bölüm ve makale/bildirilerin sorumluluğu, görseller, grafikler, direkt alıntılar ve etik kurul ve kurum iznine yönelik sorumluluk ilgili yazarlara aittir. Bu yönde oluşabilecek herhangi hukuki bir olumsuzlukta Yayınevi başta olmak üzere kitabın hazırlanmasına destek sağlayan kurumlar, kitabın düzenlenmesi ve tasarımından sorumlular kurum(lar) ve kitap editörleri, hakemler, düzenleme kurulu, kongre kurulları, bilim kurulu ve diğer kurullar ile yayınevi hiçbir konuda "maddi ve manevi" bir yükümlülük ve hukuki sorumluluğu kabul etmez ve etmesi istenemez; hukuki yükümlülük altına alınamaz. Her türlü hukuki yükümlülük ve sorumluluk "maddi ve manevi" yönden ilgili bölüm yazar(lar)ına aittir. Bu yöndeki haklarımızı maddi ve manevi yönden GÜVEN PULUS GRUP DANIŞMANLIK "YAYINCILIK" A.Ş. olarak ve kongre kurulları adına saklı tutarız. Herhangi bir hukuki sorunda/durumda İSTANBUL mahkemeleri yetkilidir.** Güven Plus Grup Danışmanlık bünyesinde hazırlanan ve yayınlan bu eser ISO: 10002:2014-14001:2004-9001:2008-18001:2007 belgelerine sahiptir. Bu eser TPE "Türk Patent Enstitüsü" tarafından "Güven Plus Grup A.Ş.2016/73232" ve "2015/03940" nolu tescil numarası ile markalı bir eserdir. Bu bilimsel/ akademik kongre kitabı ulusal ve uluslararası nitelikte olup, **"2019 yılı akademik teşvik kriterleri kapsamında olup, 17/01/2020 tarihli ve 31011 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 16/1/2020 tarihli ve 2043 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı Uyarınca ilgili yayınlanan yönetmelik kapsamında değerlendirilmekte"** olup, akademik teşvik kriterlerini karşılamaktadır. Çok bölümlü ve yazarlı olan bu kongre kitabı E-ISBN'li olup Kültür Bakanlığı Milli Kütüphaneler tarafından ve 18 Farklı Dünya Ülkesiyle Anlaşmalı olan Milli Kütüphanenin E Erişim sistemi tarafından da taranmaktadır. Bu kitap maddi bir değer ile alınıp satılamaz. Kitap bölüm yazarlarından, destekleyenlerden, kitap emeği geçenlerden Güven Plus Grup A.Ş. Yayıncılık herhangi bir maddi bir gelir elde etmemiş ve talepte bulunmamıştır. Kitap yer alan bölüm, makalelerden alıntı yapmak ve ilgili bölüm ile makaleye atıf yapmak koşulu ile kaynak gösterilmek üzere bilimsel ya da ilgili araştırmacılar tarafından kullanılabilir. **Yayın evimiz ve kongre kurulları kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliği kanunlarına uygun hareket eder. Kongre katılımcılarının da bu yönde hareket etmesini zorunlu kılar. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin olarak işbu kongre kitabına sahip olan bireylerin ilgili kanun, yönetmelik ve uygulamalara göre hareket etmesi bir zorunluluktur. Bunun aksi hareket edenler oluşan hukuki, maddi ve manevi sorun ile zorunlulukları peşinen kabul etmiş sayılır.**

Metin ve Dil Editörleri

Prof. Dr. Ayhan AYTAÇ
Prof. Dr. Ayşe ÇEVİRME
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU
Prof. Dr. Çetin YAMAN
Prof. Dr. Gülten HERGÜNER
Prof. Dr. Gülsen DEMİR
Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ
Prof. Dr. Saliha ÖZPINAR
Prof. Dr. Ümran SEVİL

Doç. Dr. Ali Serdar YÜCEL
Doç. Dr. Emre DÜNDER
Doç. Dr. Gökşen ARAS
Doç. Dr. Selvinaz SAÇAN
Dr. Öğr. Üye. Ayça GÜRKAN
Dr. Öğr. Üye. Gönül GÖKÇAY
Dr. Öğr. Üye. L. Santhosh KUMAR
Dr. Öğr. Üye. Perihan ABAY

Kapak Tasarım ve Dizgi

Öğr. Gör. Ozan KARABAŞ

Baskı-Cilt

GÜVEN PLUS GRUP DANIŞMANLIK A.Ş. YAYINLARI®

Kayaşehir Mah. Başakşehir Emlak Konutları, Evliya Çelebi Cad. 1/A D Blok K4 D29 Başakşehir, İstanbul
Tel: +902128014061- 62 • Fax:+902128014063 • Mobile:+9053331447861

Kitap/Dergi/Kongre İmtiyaz Sahibi

GÜVEN PLUS GRUP DANIŞMANLIK A.Ş. YAYINLARI®

Kayaşehir Mah. Başakşehir Emlak Konutları, Evliya Çelebi Cad. 1/A D Blok K4 D29 Başakşehir, İstanbul
Tel: +902128014061-62-63 • +905331447861
info@guvenplus.com.tr • www.guvenplus.com.tr

Kongre Kimliği ve Bilgileri

Kongre Adı	8. Uluslararası Farklı Şiddet Boyutları ve Toplumsal Algı Kongresi
Kongre Kitabı ISBN	978-625-6471-11-5
Kongre Web Sitesi	https://www.toplumsalsiddetalgikongresi.org/
Kongre Tarihi	04 Kasım 2023
Kongre Yeri ve Şekli	İstanbul - Zoom Online / İnternet Üzerinden / Çevrimiçi
Kongre Başkanı	Prof. Dr. Ümran SEVİL • umran.sevil@hku.edu.tr
Kongre Eş Başkanı	Prof. Dr. Gülsen DEMİR • gdemir@adu.edu.tr
Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı	Dr. Öğr. Üye. Ayça GÜRKAN • ayca.gurkan@gmail.com

Davetli Konuşmacılar Ülke Dağılımları

Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA	Türkiye
Prof. Dr. Emine ÖZTÜRK	Türkiye
Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ	Türkiye
Prof. Dr. Muhammad SAFDAR BHATTI	Pakistan
Prof. Dr. Muammer CENGİL	Türkiye
Prof. Dr. Michael (Mihalis) KUYUCU	Türkiye
Prof. Dr. Sergio Ricardo QUIROGA	Arjantin
Doç. Dr. Basira AZİZALİYEVA	Azerbaycan
Doç. Dr. Rabia Hürrem ÖZDURAK SINGİN	Türkiye
Doç. Dr. Serkan DÜZ	Türkiye
Doç. Dr. Zehra GENÇEL EFE	Türkiye
Dr. Öğr. Üye. L. Santhosh KUMAR	Hindistan
Dr. Öğr. Üye. Perihan ABAY	Türkiye
Dr. Fatma SUSAM	Türkiye
Öğr. Gör. Funda Gül BİLGİN	Türkiye
Fatma ALMAJBARI	Libya
Houria TORMAL	Libya
Mohammed NAJEB	Libya

Kongremize 18 davetli konuşmacı katılım sağlamıştır. Bu katılımcıların 7'si farklı dünya ülkelerinden olup, dağılımı ise 5 farklı ülkedir. Davetli konuşmacıların tamamı kongremize iştirak edip konuşmalarını kongre başkanının oturum başkanlığında sunmuşlardır.

Bildiri Sunum ve Dağılımları Türkiye

Sözel Sunum Türkiye:	25
Poster Sunum Türkiye:	00
Türkiye Toplam Bildiri Sunumu:	25

Bildiri Sunum ve Dağılımları Ülke Dışı

Sözel Sunum Yurt Dışı	30
Yurt Dışı Ülke Dağılımı	08 Farklı Ülke
Toplam Yurt Dışı Bildiri Sunumu	30

Kongremize toplam gelen bildiri sayısı 55 adettir. 08 farklı dünya ülkesinden 30 adet bildiri sunulmuş olup tamamı sözel sunumdur. Bu sayı kongre toplam katılımın %54'ü yabancı katılımcıdan oluşmaktadır. Türkiye'den katılım ise 25 sözel bildiridir. Türkiye dışı katılımcıların ülke dağılımları kitabın ikinci bölümünde yer alan özetlere ait bilgilerin içerisinde yer almaktadır.

Kongremiz bir gün sürmüş olup, ülke içi ve ülke dışından toplam dinleyici dahil katılımcı sayısı ülke dışından 45 kişi Türkiye'den ise 42 kişidir.

Kongremizde kabul edilen bildirilerinin tamamı kongre başkanı, düzenleme kurulu başkanı ve oturum başkanlarının yönetimi ile idaresi doğrultusunda yukarıdaki tablolarda beyan edildiği şekilde sunumu yapılmıştır.

Kongremiz 2019 yılı akademik teşvik kriterleri kapsamında olup, 17/01/2020 tarihli ve 31011 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 16/01/2020 tarihli ve 2043 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Uyarınca ilgili yayınlanan yönetmelik kapsamında değerlendirilmektedir.

Yukarıdaki beyan edilen bilgilerin doğruluğunu denetleme kurulu ve kongre başkanı olarak kabul ve teyit eder saygılarımızı sunarız.

Prof. Dr. Gülsen DEMİR
Kongre Eş Başkanı

Prof. Dr. Ümran SEVİL
Kongre Başkanı

MEDYADA YAŞANAN ŞİDDETİN TV PROGRAMLARI ARACILIĞI İLE KODLANMASI «AİLE» DİZİSİ ÖRNEĞİ¹

Prof. Dr. Mihalis (Michael) KUYUCU

İstanbul Galata Üniversitesi, Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İstanbul / Türkiye

Öz: ‘Şiddet’ kavramı köken itibariyle Türkçeye Arapçadan geçen bir kavramdır. Kamus-ı Türkî’de şiddet sözcüğünün sertlik, sert ve katı davranış, kaba kuvvet kullanma anlamlarına geldiği vurgulanmaktadır. Trend’in ifadesiyle “medyada şiddet insanların saldırgan olmasına ya da suç işlemesine neden olmayabilir ama daha zarar verici bir şey yapar. Medyada şiddet, insanları şiddet dolu bir dünyaya yaşadıklarına ve dünyayı daha güvenli hale getirmek için şiddetin gerekli olduğuna inandırır. Günümüzde şiddet olgusu medyada bir araç olarak kullanılmakta ve içeriklerde baş rolü oynamaktadır. Gerek haber içeriklerinde gerekse dizi, film ve benzeri tüm içeriklerde sözel ve fiziksel şiddet içeren sahnelerin sayısı her geçen gün artan rekabetin de etkisiyle medyada yer almaktadır. Özellikle televizyon yayıncılığında daha fazla reyting almak adına başvuru şiddet olgusu medyanın sosyal sorumluluklarını da ihmal etmesine neden olmaktadır. Yaşanan bu durum medyanın toplumda görülen şiddeti arttırdığı tartışmalarını da arttırmıştır. Bu tartışmalar gerek akademik anlamda gerekse sektörel anlamda ‘medya mı şiddetten etkileniyor’ yoksa ‘medya şiddetin artmasına etki mi ediyor?’ sorularına yanıt aramıştır. Bu tartışma medyada yaşanan tecimsel yaklaşım nedeniyle bir türlü sonuçlanamamış ve medyada şiddet kavramı her geçen gün artarak devam etmiştir. Bu çalışmada medyada şiddet konusu televizyon mecrası özelinde ve “Aile” adlı dizi örneğinde incelenmiştir. Aile, Ay Yapım’ın yapımını üstlendiği, ilk bölümü 7 Mart 2023 tarihinde Show TV’de yayınlanan, yönetmenliğini Ahmet Katıksız ve Gökçen Usta’nın yaptığı, senaryosunu Hakan Bonomo ve Ali Kobanbay’ın kaleme aldığı dram türünde bir Türk televizyon dizisidir. Dizinin başrollerinde Kıvanç Tatlıtuğ ve Serenay Sarıkaya yer almaktadır. Dizide tanınmış bir aile olan Soykan’ların oğlu Aslan Soykan ile yine ailevi sorunları olan psikolog Devin’in yaşadığı aşk ve buna paralel gelişen ailevi olaylar anlatılmaktadır. Çalışmada dizinin 7 Mart- 31 Ekim 2023 tarihleri arasında yayınlanan on sekiz bölümü incelenmiş ve dizide yer alan şiddet sahneleri kayıt altına alınmıştır. Yapılan içerik analizinde dizide her bölümde en az üç adet şiddet sahnesi olduğu görülmüştür. Dizide yer alan şiddet sahneleri hem sözel hem de fiziksel anlamda kendisini göstermiştir. Şiddetli ses tonuyla

¹ ORCID NO: 0000-0002-1931-6844

yapılan tartışmalar, kullanılan argo söylemin yanı sıra mafya dizilerinde çok sık karşımıza çıkan dövüş sahneleri 'Aile' dizisinde çok sık kullanılmıştır. Dizide sık sık yaşanan şiddet görüntülerden biride kavga sırasında kafa atma olarak adlandırılan kişinin kafasıyla kavga ettiği kişiye vurmasıdır. Bu "kafa vurma" sahneleri on sekiz bölümün dördünde görülmüştür. Bu 'kafa vurma' sahneleri sosyal medyada izleyiciler tarafından paylaşılmış ve milyonlarca izlenme almıştır. Aile dizisinde yer alan bu şiddet sahneleri dizinin içindeki onlarca şiddet sahnesinden sadece bir kaçıdır. Bu sahnelerin gençler tarafından Facebook, Instagram, Tik Tok gibi sosyal medya platformlarında paylaşılması ise televizyon dizileri ve sahnelerinin gençler tarafından nasıl ilgi çektiğini bir kez daha göstermiştir. Bu ilgi zamanla özenmeye ve örnek almaya evrilmekte ve gençler bu şiddet sahnelerini rol model olarak görmektedir. TV mecrası her ne kadar eğlendiren bir mecra olarak bu tür içeriklere yer verse de etkileri itibariyle Neil Postman'ın söylediği gibi birer öldüren eğlence gibi işlev görmektedir. Bu tür şiddet sahnelerinin izleyicide ve özellikle genç hedef kitlede bıraktığı etkilerin daha fazla incelenmesi ve bu etkilerin etkilerinden toplumun korunmasına yönelik uygulamaların yapılması elzemdir. Bu uygulamalar medyada uygulanan yasaklarla veya geleneksel yöntemlerle sunulan medya okuryazarlığı dersleri ile değil izleyicide "bilinç" yaratacak yöntemlerle bütüncül olarak düşünülmelidir. Her yaşta hedef kitlede ve özellikle gençlerde bir medya bilincinin geliştirilmesi toplumu medyada yaşanan şiddetin etkilerine karşı koruyacaktır.

Anahtar Kelimeler: Medyada Şiddet, Televizyon, Aile Dizi, Medya Okuryazarlığı